

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avrea Clavis Paradisi Beatorvm, Omnibvs Christianis,
maxime Clericis, quotidie vsurpanda, praecipue hac
funestâ atque moesta belli tempestate**

Nicolartius, Petrus

Coloniae, 1643

Secunda porta Orientis aperitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10096

ibi est virtus, etiam in optimis moribus 28.
 qua st. 1. c. omnes. §. proximo. p. 5. Tum & fu-
 gamali, qua primus est gressus ad factionem
 boni. 15. q. 1. c. Nec is. Nam non infunditur
 Christus, nisi cum interficitur impietas: & ubi
 abominatio aboletur, sanctificatio operatur.
 Perit quippe virtus, nisi absit virus. poen. d.
 5. c. consideret. Impossibileque est, ut peccet,
 qui habet charitatem; impossibile ex gratia,
 non ex natura. ib. d. 2. c. ficta. 2. p. Tunc ergo
 demum asciscitur virtus, cum renunciat
 peccato. 32. q. 1. renunciat. Rite autem. r.
 q. 1. c. Dominus. Requiritur in clerico utra-
 que sanctitas, innocentia & Sacramenti. Cui
 tale cuique sacrificium suum fiat, qualis ac-
 cedit, ut observat; & qualis accedit, ut si-
 mat. Non obsunt propria saluti aliena pec-
 cata; corrige tua. Corrige ex charitate,
 non valet si ex necessitate. 33. q. 3. de poen.
 d. 2. c. ut cognouerunt. §. opponitur item.
 med.

Secunda porta Orientis aperitur.

§. 6. **O**RATIO generatim complecti-
 tur laudem, gratiarum actionem,
 & petitionem. Est enim insigne Religio-
 nis opus, quo Deum honoramus vel lau-
 dando, vel gratias pro beneficiis acceptis

agendo, vel noua ab ipso beneficia, tamquam omnium bonorum fonte, postulando. *Obsecratio*, seu obtestatio per sacra, nempe per Dei misericordiam, per Christum, per Christi merita, &c. ad Petitionem pertinet, neque distinctam orationis speciem constituit, sed duntaxat causas concedendi allegat.

§. 7. Quam autem hoc opus, si debito modo fiat, sit salutare, constat ex tribus causis. *Primò*, Quia est summi meriti, cum ad illud præstantissimarum virtutum functiones concurrant: vt fidei, spei, charitatis, religionis, humilitatis, gratitudinis. Ad laudem enim concurrunt fides, charitas, & religio: ad gratiarum actionem, fides, charitas, & gratitudo: ad petitionem, fides, spes, religio, & humilitas. Itaque excepta Sacramentorum perceptione, nihil salubrius aut præstantius in hac vita, quam incumbere sedulo orationi.

Secundò, Quia est veluti generale quoddam instrumentum ad omnia saluti opportuna à Deo facile obtinenda. Est enim, vt S. Ioan. Chrylost. (Lib. I. De oratio Deo) ait, instar clavis cuiusdam, per quam omnes Dei thesauros possumus aperire, & ex illis accipere quidquid nobis commodum videtur ad æternam salutem consequendam.

Omnia

Omnia enim ista oratione certissimè possumus impetrare.

§. 8. Quod vt diligēter consideremus, & verissimum esse sciamus, Scriptura plurimis locis inculcat. Matth. 7. & Lucæ II. Dominus ait: *Et ego dico vobis, petite, & dabitur vobis: quærite, & inuenietis: pulsate, & aperietur vobis. Omnis enim qui petit accipit, & qui quærit inuenit, & pulsanti aperietur.* vbi sexies diuersis verbis idem repetit, vt nos certissimos reddat: & cōfirmat duobus exemplis pulcherrimis, nimirū amici nocte intempesta petentis panē ab amico, & filij petentis panē, vel piscem, vel ouem à parente. Deinde sic concludit: *Si ergo vos cū sitis mali, nostis bona dare (quæ à vobis nō habetis, sed aliūde accepistis) dare filiis vestris; quanto magis Pater vester de celo dabit Spiritum bonum petentibus se?* Idē Ioan. 14. *Quodcunq; petieritis Patrē in nomine meo, hoc faciam, vt glorificetur Pater in Filio.* Et statim addit, idem ferē repetens: *Si quid petieritis me in nomine meo, hoc faciā.* Marci II. *Omnia quæcunque orantes petitis, credite quia accipietis, & euenient vobis.*

§. 9. Hisce toties repetitis sentētiis vult nos Dominus reddere certos, nos omnia ad salutem accommodata accepturos, si prout decet, ipsum per orationem adierimus.

TERTIUS,

TERCIO, Quia est medium ordinariè ad salutem necessarium. Nam pleraque auxilia ad salutem opportuna, per orationem nobis sunt impetranda: nempe quæ ad superandas tentationes, & ad perseverandũ in finem ordinariè sunt necessaria. Et si enim Deus ex sua ineffabili benignitate etiam nõ orantibus multa sæpè auxilia præstet: tamen auxilia maiora, & singularem illam protectionem ac directionem, quæ quis perseverat in finem, & consequitur salutem, nec promittit, nec ordinariè confert, nisi orantibus.

§. 17. Vnde Scriptura sæpè monet vt semper oremus, nimirũ quantũ humana conditio patitur. Ecclesiastici 18. *Non impetiaris orare semper.* quasi dicat, Nullam rem, nullum officium admittas, quod te impediat quò minus possis semper orare; nimirum quantum fert humana fragilitas. Marci 13. *Videte, vigilate, & orate: nescitis enim quando tempus sit,* quo sistendi estis supremo Iudici. Luc. 18. Dominus parabolã ostendit, *quòd oporteat semper orare, & non deficere.* Et cap. 21. *Vigilate omni tempore orantes, vt digni habeamini fugere omnia illa (pericula salutis) quæ futura sunt, & stare ante Filium hominis.* 2. ad Thessal. 5. *Sine intermissione orate.*

Ratio

§. 11. Ratio est, Quia Dominus vult se & sua beneficia agnosci; & nos confiteri sine eius gratia & auxilio non posse pericula salutis euadere, tentationes superare, aut salutem consequi. Itaque vult nos assidue ad se recurrere per orationem, & hoc modo omnia saluifera impetrare.

§. 12. Itaque qui orationi, prout oportet, est deditus, certissimus sit, nihil eorum quæ ad salutem sunt opportuna, ex parte Dei ipsi defuturum: ac proinde certus sit se fore saluum, si ex parte sua diuinæ gratiæ per socordiam & crassam negligentiam non defuerit.

§. 13. Porro vt debito & conuenienti modo oremus, quædam sunt obseruanda, tum ante orationem, tum in ipsa oratione. Ante enim orationem opus est quadam præparatione, de qua Sapiens Ecclesiast. 18. *Ante orationem prepara animam tuam, & noli esse quasi homo, qui tentat Deum.* Tentare enim Deum censetur, qui modo ad impetrandum inepto, & qui potius iram, quam beneficium meretur, impetrare contendit.

§. 14. Hæc præparatio tria requirit. PRIMO, vt Deum cum quo agendum est, ante oculos nobis ponamus, & nos in cōspectu eius sistamus. Hoc autem multis modis

modis fieri potest. *Primò*, Si concipiamus illum tamquam spiritum per omnia diffusum, omnia implentem & continentem, nostraque omnia clarissimè intuentem & sentientem. Ipse enim vbique præsens est, & *oculi eius decies millies sole lucidiores, intuentes omnes vias hominum, & cordium arcana.* (Eccli 23.) Quo sic ob oculos proposito & considerato, tamquam cum præfente, & nos intuente ac audiente, tota oratione agendum.

Secundò, Si concipiatur tamquam lux immensa intimè nobis præsens, & in corde nostro cū omnibus thesauris & donis suis, cum tota potentia, sapientia, sanctitate & bonitate sua (quibus in momento nos sanctos & beatos efficere potest) residens. Et hoc modo dirigimus totam orationem ad eum tamquam intra nos constitutum, & in fundo animæ nostræ absconditum.

Tertiò, Cōcipi potest sub angusta forma humana sedens in solo cęlesti, circumfusus luce infinita, & infinitis Angelorū myriadibus: quo modo apparuit Danieli, *Dan. 7.* & Ioāni in *Apoc. c. 5.* & *Isaiæ, Isaiæ 6.* & aliis.

Quartò, Proponi potest ob oculos Christus Dominus in natura assumpta, vel ut pendens in cruce in monte Caluarix, vel ut sedens ad dexteram Patris, circumfusus
Ange-

Angelorum & beatorum spirituum immenso exercitu; vel vt sedens in nubibus Iudex viuorum & mortuorum. His vel similibus modis Deum concipere debemus, quando seriò orare volumus, & effice proposito, nos animo in cælo & in terra humillime prostertere, vt tota nostra oratio ad eum tamquam præsentem, & nos videntem & audientem dirigatur. Qui enim cum aliquo vult colloqui, debet eum habere præsentem, & tamquam cum præsentem agere; alioquin sermonem ad illum non dirigit, sed in aërem loquitur. Vnde hæc consideratio præsentia diuinæ, in oratione est maximè necessaria, & diligentissimè procuranda. Qui in ea probè est exercitatus, non solum magno fructu, sed etiam magna facilitate & suauitate orare potest.

§. 16. SECUNDO loco præparatio requirit, vt cogitemus quidnã cum Deo tractaturi. Sicut qui cum magno aliquo Principe acturus est, prius cogitat quidnam debeat tractare; ita multo magis qui acturus cum Deo, antè expendere debet quid agere velit: nimirum an illum laudare, an gratias agere, an beneficia aliqua ab eo poscere; & quænam ea sint.

§. 17. TERTIO loco petendũ à Domino
auxi-

auxilium, quo dignè tantum munus præstare possimus: nimirum ea mentis eleuatione & attentione, ea reuerentia & eo affectu, quo par est creaturam cum suo Creatore colloqui. Vnde commodissimum tēpus, quo maximè est mens serena & apta contemplationi, deligendum, omnesque aliæ cogitationes & curæ penitus excludendæ, perinde ac si cum rebus humanis tibi nihil sit commercij & solus cum Deo & Angelis eius sis in mundo.

§.18. Hac præparatione præmissa accedendum ad ipsam orationem, quæ vt optimo modo fiat, tria postulat. *Primò*, Magnam attentionē ad Deum, cui loquimur, quem nobis in præparatione ob oculos posuimus; quia tota oratio ad ipsum tanquam ad præsentem dirigi debet. Ex hac attentione fit, vt cum magna reuerentia preces nostras faciamus.

§.19. *Secundò* requirit magnam attentionem circa sensum verborum quæ pronuntiamus, præsertim cum Psalmos, vel alias orationes iam compositas recitamus. Itaque danda est opera, vt antea probè illa intelligamus, vel piam aliquam illorum intelligentiam perceptam habeamus. Et si enim qui recitant Preces Canonicas, præcepto Ecclesiæ satisfaciant, & etiam opus
pium

pium ac meritorium præstent, si saltem ad Deum, cui loquuntur attentifint, & cum reuerentia sacra illa verba proferant, quãuis ea non intelligant: longè tamen præstantior foret oratio, si sensum illorũ perciperent, & eo spiritu quo primò concepta & scripta, Deoque à Propheta sunt decantata, proferrent.

§.20. *Tertiò*, Ut conemur in nobis excitare, & induere illos affectus, quos oratio in singulis suis partibus exigit, quosque ipsi Auctores sacri, & viri sancti ac illuminati in decantando sentire consueuerunt.

Quod vt assequamur, expedit non valde multa orando legere, aut recitare, nec celeriter: fieri enim non potest vt oratio multũ sapiat animæ palato, dum cursim transitur. Opus est aliqua mora in considerando, vt affectus excitetur, præsertim varius pro varietate materiæ, quæ occurrit.

§.21. Difficile est hoc exactè præstare in longa oratione, quia opus est multo tempore, & mens tam longo conatu non parum fatigatur. Itaque in breuiore oratione, verbi gratia in Oratione Dominica, Salutatione Angelica, in Symbolo, in vno vel altero Psalmo, in paucis Hymnis, & similibus, id omni ope conandum. Et quam-

uis

22 *Clavis secunda porta Orient. Apoc. 3.*

uis in principio fit aliqua difficultas, vsus tamen sensim rem reddit facilem & delectabilem.

§. 22. Porro singuli versiculi, imò singula pænè verba sunt attentissime consideranda, & eorum vis expendenda allatis varijs conceptibus, causis, effectis, modis, &c. Ideoque expedit singulos versiculos bis tervè repetere, nec transire ulterius, donec eos veluti degustaueris. Quæ vt melius intelligantur, statuam exemplum in Oratione Dominica.

Hæc, quæ explanatio sequitur, Domini oratio, post horas finitas semper recitatur, de consecr. d. 5. c. Id semper. Compensat enim negligentiam factæ psalmodiæ, dimittendo peccata venialia, de pœn. d. 1. medicina. & c. tres. Quæ peccata etiam dimittuntur asperione aquæ benedictæ. Consecr. d. 3. Aquam. Et digna Eucharistiæ sumptione, de consecr. d. 2. c. Ante. c. Panem. Presbyteri item benedictione, 28. di. Presbyterum. Idem testatur & S. August. Hæc peccata, quia facile dimittuntur, non ideo contemnenda, pœn. d. 1. tres sunt, vbi S. Aug. ostendit, naufragari eum, & qui grandi maris fluctu operitur; & qui cum naui guttis repleta subsidit, d. 25. c. vnum. Ostenditur, quæ, qualiaque peccata, sint venialia. Sine illis
autem

autem non uiuitur in terra. de pœn. d. 2. Ut cognouerunt. §. opponitur. med. horribile tamen est, quod dicit S. Aug. 25. d. c. vnum. Nullum peccatum esse a deo veniale, quod non fiat criminale, dum placet.

§. 23. PATER NOSTER QUI ES IN CÆLIS. Verè *Pater noster*: tu enim nos ex nihilo ad imaginem & similitudinem tuā benignissime condidisti, tu lapsos in peccatum ab æterna morte redemisti, tu nos in filios adoptasti, tu Spiritu tuo sanctificasti, tu ad cælestem hæreditatem uocasti, & prouidentia paterna nos ad illam dirigis. Tu Pater noster, Creator noster, Redemptor noster, Sanctificator noster, director noster, & largitor bonorum omnium. Hæc omnia hac Patris appellatione cōprehenduntur. Cōuenit hoc nomen Deo respectu nostri prout complectitur totam sanctissimam Trinitatem; omnia enim opera paternitatis in nos sunt communia toti Trinitati.

§. 24. QUI ES IN CÆLIS. Ibi te aperis, ibi te manifestas, ibi cognosceris & amaris, benediceris & laudaris in sæcula sæculorū. *In cælis*; in beatissimorum spirituum mentibus, quæ omnibus cælis corporeis capaciores. Ibi fulget maiestas tua, ibi regnas & triumphas in æternum.

§. 25. SANCTIFICETVR NOMEN TVVM.

Sancti-

Sanctificetur nomen tuum (quidquid tu es & dixeris) in hac extrema Regni tui parte, sanctificetur in hominibus. Omnes mortales te cognoscant, te timeant, ne ament, te laudent & benedicant in saecula. In hoc nominis tui sanctificatio est sita; hęc semper vigeat, efflorescat vsque in finem mundi.

§. 26. ADVENIAT REGNUM TVVM. Exscindatur regnum impietatis, regnū peccati & diaboli: Regnum tuum adueniat, & omnibus dominetur. Primum quidem Regnum fidei, spei, & charitatis, per quæ in cordibus omnium nationum regnes: deinde æternum illud Regnum beatæ visionis, in quo tu eris omnia in omnibus. Hoc Regnum non diu differatur, sed completo mox Sanctorum numero, se aperiat.

§. 27. FIAT VOLUNTAS TVA, SICVT IN CÆOL, ET IN TERRA. *Voluntas tua*, consilia tua, præcepta tua, beneplacitum tuum. Hęc triplex voluntas tua sic impleatur in terra, sicut impletur in cælo. Omnes obediunt præceptis tuis, omnes pareant sanctissimis inspirationibus tuis, omnes probent beneplacitum tuum.

§. 28. PANEM NOSTRVM QVOTIDIANVM DA NOBIS HODIE. Panem corporalem & spiritalem, alimenta corporum & ani-

animorum. Sicut corpus cibis visibilibus, ita anima verbo tuo, doctrina & illustratione tua, & in primis pane illo diuino, Ioan. 6, qui de celo descendit, qui spiritus est & vita, qui mundo vitam tribuit; corpore inquam & sanguine Filij tui. Omnem hunc panem da nobis quotidie.

§. 29. ET DIMITTE NOBIS DEBITA NOSTRA, SICVT ET NOS DIMITTIMVS DEBITORIBVS NOSTRIS. Ecce, Pater, ignosco omnibus qui me iniuria affecerunt, vel quouis modo in me peccauerunt: nihil illis mali exopto, sed benedictionem tuam & Spiritum sanctum tuum illis imprecor. Ignosce itaque & mihi quidquid in te peccavi: relaxa culpas & supplicia, debita culparum & pœnarum, quarum tibi reus sum & debitor. Hæc omnia debita remitte mihi per infinitam bonitatem & misericordiam tuam, per sanguinem & merita Christi filij tui Domini nostri.

§. 30. ET NE NOS INDUCAS IN TENTATIONEM. Semper nobis adsis auxilio & protectione tua, vt nulla nos tentatio vincat, nullæ mundi vel carnis illecebræ in peccatum trahant.

§. 31. SED LIBERA NOS A MALO. A malo culpæ & pœnæ, ab omnibus diaboli insidiis, & tandem ab omnibus huius vitæ malis.

malis, & transfer in Regnum tuum, ubi te summo bono æternum fruamur. AMEN. Ita fiat. exaudi hæc mea vota, & imple illa secundum bonitatem & misericordiam tuam.

§.32. En specimen accuratioris modi orandi, qui mirifice & mentem illustrat, & affectum excitat, & dulcedinem in singulis partibus latentem gustare facit: multo que fortasse melius est, hoc modo semel Orationem Dominicam recitare, quam centies cursim cū parua attentione. Quod si alicui sit iniunctum, ut ter vel quinquies recitet Orationem Dominicam facile id præstare potest toties repetendo singulos versiculos, illisque inhærendo meditatione, iuxta modum nunc explicatum. Hoc ferè modo B. Franciscus Orationem Dominicam recitare solebat, & B. Pater noster Ignatius eum modum valdè commēdat in libello Exercitiorum. Nec video quæ ratio orandi possit esse præstantior. Facile autem quibusvis aliis precationum & laudum formulis, & Psalmis, & Hymnis & versiculis accommodari potest.

§.33. Quid oratio sit, docetur 3. Decreti p. de consecr. d. 1. Quando. Vbi dicit S. Cypr. esse pij animi affectum, in Deum omnia prætendentem. Quæ, si animus Deū
peccā-

peccatis prouocarit, non placebit Domino, vt exaudiatur, nisi contritione & confessione præcurrente. 1. q. 1. fertur. §. Vulnerato. & qu. 6. ego. fin. 3. q. 7. In graubus. Facienda autem est oratio diligenter, at-
tente, sedulo, non verbis tantum, sed maxime corde. de conse. d. 1. quando. vbi d. 5. c. non mediocriter, ex S. Hieron. confirmatur illud, (quod nostra clavis tradit §. 32.) esse meliorem quinque psalmorum decantationem cum cordis puritate, reuerentiaque, quam totius psalterij sine ea. Nam cum quolibet orationis verbo, debet concors esse cogitationis sensus. de conse. d. 4. nunquam. Quia voces ad Dei aures non diriguntur nisi cum animi, qui precibus pro alis est, sensu, 38. di. sedulo, de conse. d. 1. quando. Addenda constantia, vt sine intermissione oremus. ib. d. 5. nunquam. His oratio pennis conuestita fiet purgatio peccatorum. 1. q. 1. ipsi sacerdotes. Nec nõ efficax est auxilium contra visibiles & invisibiles hostes. 36. di. si quis vult. Deique secreta reuelatione sciet. 8. q. 1. si ergo.

§. 34. Tenentur autem Clerici & Religiosi plus cæteris orare, & pro se & pro suis. d. 36. si quis. 11. q. 1. duo. 10. q. 1. quia. Cõ-
edunt enim peccata populi, quia suis ea precibus in cælo delent. 1. q. 1. ipsi. Præfer-

tim autem Prælati: addendaque est neces-
sario eleemosyna. d. 86. fratrem. Ut quan-
to à meliori fit oratio, tanto citius exau-
diatur. 1. q. 1. ipsi. 14. 45. scriptum. Profutu-
ra viuis atque mortuis. 23. q. 2. non æstime-
mus. & quatuor cc. seq. Esse in signum re-
surrectionis Domini tam diebus per annū
Dominicis, quam toto Paschali tempore,
stante, non prostrato, corpore orandum
monet. d. 30. si quis presbyter. Esse item ob
efficacitatem orationi emerendam, ca-
uendum à familiaritate fœminarum, tra-
ditur d. 31. Si laicus. 33. q. 4. totā. Ne si is, qui
displicet, ad intercedendum mittitur, irati
animus, (vt fit alioqui,) ad deteriora pro-
uocetur. 3. q. 7. in grauibus. Nec illud latere
nobis debet, non esse orandum pro eo, qui
moritur in ebrietate vel peccatis, sine cō-
tritione. 23. q. 5. placuit. d. 35. vinolentum.
Rationis Vile sepulchrum ebrietas nudat
femora. d. 35. c. 1. 15. q. 1. Sane.

Insinuabit dein clavis aureola tres Chri-
stianæ totius pietatis columnas, Ecclesiæ-
que fundamenta viua, Fidem, Spem, &
Charitatē; quibus hæc Orientalis in cælo
porta, non minus fundatur, quam Exod.
27. 14. Moyses tabernaculum Dei, tribus
versus Orientem, columnis, tribus que ba-
sibus,

sibus, iussu diuino, stabiliebat. Fundamenta solidata solidant substructionem.

Clavis tertiæ portæ Orientis in Calo.

§. 35. **O**MNIS commotio volūtatis sequitur ex consideratione intellectus. Vnde quod attentius ac perspicacius intellectus considerat virtutum motiua, seu rationes quibus mouetur ad operandum, eò maior excitatur affectus in voluntate. Ostendendum itaque, quænam motiua in singulis virtutibus sint consideranda. Ac primum qua ratione excitanda sit fides.

Proponendum id circa quod fidem excitare volumus. Vt si velim excitare fidem circa mysterium Eucharistiæ, nimirum ibi verè, propriè, realiter & substantialiter præsens esse corpus & sanguinem Domini, cū anima & diuinitate, atque adeò totum Christum ibi sub speciebus panis & vini delitescere.

Consideranda motiua & rationes, quæ persuadent id esse credendum.

Primo, Quia ipse Dominus accepto panis cum gratias egisset, & benedixisset panem, expressè affirmauit, (Matth. 26. Marci 14. Luc. 22. 1. Cor. 11.) *Hoc est corpus meum, quod pro vobis datur.* Et accepto calice si-